

ฉบับที่ 5 เดือน กุมภาพันธ์ 2569

จลสารข่าว

วินัย และคุณธรรม

ประจำปีงบประมาณ 2569

เอกสารข่าววินัยและคุณธรรมฉบับนี้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และกรณีตัวอย่าง
การกระทำผิดวินัย ผู้ที่สนใจสามารถ ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.thaphae.go.th

กรณีตัวอย่าง ถูกสั่งให้ออกจากราชการ เพราะการจัดสอบที่ไม่ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด

มูลเหตุแห่งข้อพิพาทเกิดจาก คณะกรรมการจังหวัด อ. มีมติอนุมัติให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แห่งหนึ่ง ดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานส่วนตำบลและเห็นชอบให้โรงเรียน **อ. เป็นหน่วยงานกลางในการสอบแข่งขัน** โดยทำหน้าที่ผลิตข้อสอบ ตรวจข้อสอบ และประมวลผลคะแนน รวมทั้งหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ **ซึ่งผู้ฟ้องคดี** เป็นผู้สอบได้ และนายกอบต. ได้มีคำสั่งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด อ. บรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงานส่วนตำบล สังกัดอบต. ดังกล่าว ต่อมาเมื่อมีการร้องเรียนว่าการสอบแข่งขันไม่โปร่งใส คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการตรวจสอบกระบวนการสอบแข่งขัน ของ อบต. ซึ่งคณะอนุกรรมการดังกล่าวมีมติว่าการดำเนินการของโรงเรียน อ. ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางในการรับผิดชอบการสอบแข่งขัน ของ อบต. จำนวน 5 แห่ง รวมทั้ง อบต. พืพาท เป็นการดำเนินการในลักษณะส่วนตัว ไม่ใช่ดำเนินการในฐานะโรงเรียนที่ได้รับการเลือกให้เป็นหน่วยงานกลางรับผิดชอบในการสอบแข่งขัน และจัดสอบไม่ได้มาตรฐานและไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ทั่วไปของการสอบแข่งขันในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ **ทำให้ประกาศผลการสอบแข่งขันดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย** เนื่องจากได้ใช้ที่ทำการของ อบต. เป็นสถานที่ดำเนินการผลิตข้อสอบและ**ประมวลผลโดยไม่มีบุคลากรของโรงเรียนร่วมเป็นกรรมการ อีกทั้งในส่วนของการออกข้อสอบ ผู้อำนวยการโรงเรียน อ. ได้ให้ถ้อยคำ**ว่า ตนไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารท้องถิ่น แต่ดูจากกรอบหลักเกณฑ์ที่กำหนดของนายกอบต. ศึกษาวิชาที่จะออกข้อสอบจากอินเทอร์เน็ต โดยใช้เวลาในการออกข้อสอบเพียงคืนเดียว

คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลพิจารณาเห็นชอบด้วยและมีมติเพิกถอนมติของคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด อ. ที่เห็นชอบการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลที่โรงเรียน อ. เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบแข่งขันเป็นพนักงานส่วนตำบล เนื่องจากดำเนินการไม่เป็นไปตามมาตรฐานทั่วไปซึ่งคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด อ. ได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลข้างต้น นายก อบต. จึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดี เห็นว่ามติดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะการดำเนินการสอบเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือก ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อยขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนมติและคำสั่งดังกล่าว และให้ตนกลับเข้ารับราชการโดยมีสิทธิและได้รับผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้

สืบค้นจากสำนักงานศาลปกครอง
รวบรวมโดย
งานนิติการ สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การที่นายก อบต.มีคำสั่งในส่วนที่ให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ข้อกฎหมายที่สำคัญ คือประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือกโดยการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเป็นพนักงานส่วนตำบล พ.ศ.2555 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2555 ข้อ 6 กำหนดว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบแข่งขัน 6.1 กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการสอบแข่งขัน ให้มีคณะกรรมการประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และกรรมการจำนวน 6 คนโดยให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอรายชื่อให้คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด (ก.อบต.จังหวัด) ให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ให้มีผู้แทนจาก ก.อบต.จังหวัด อย่างน้อย 1 คน เป็นกรรมการและให้มีหน่วยงานกลางที่ ก.อบต.จังหวัด คัดเลือกจากสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานของรัฐที่เห็นสมควรเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบแข่งขัน ทำหน้าที่ผลิตข้อสอบ ตรวจข้อสอบและประมวลผลคะแนน หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ปัจจุบัน ใช้บังคับตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือกโดยการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเป็นพนักงานส่วนตำบล พ.ศ.2560 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2562 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2562 และประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือกโดยการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเป็นพนักงานส่วนตำบล พ.ศ.2555 ลงวันที่ 12 กันยายน 2555 ข้อ 6 บรรดาสอง กำหนดว่า คณะกรรมการสอบแข่งขันมีหน้าที่อำนวยความสะดวกและดำเนินการสอบแข่งขันให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และกำหนดวัน เวลา และสถานที่สอบ ตลอดจนระเบียบเกี่ยวกับการสอบได้เท่าที่จำเป็น โดยไม่ขัดต่อหลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขันและวิธีการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ตลอดจนกำกับดูแลหน่วยงานกลางที่ ก.อบต.จังหวัด คัดเลือกดำเนินการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ศาลปกครองสูงสุดโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุด พิจารณาแล้ว

เห็นว่า ตามประกาศหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือกโดยการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเป็นพนักงานส่วนตำบล พ.ศ.2555 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2555 ประกอบประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล จังหวัด อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือกโดยการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเป็นพนักงานส่วนตำบล พ.ศ.2555 ลงวันที่ 12 กันยายน 2555 (ใช้บังคับจนเกิดข้อพิพาท) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับ อบต.ที่ประสงค์จะจัดสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเป็นพนักงานส่วนตำบล โดย อบต.จะต้องมีหน่วยงานกลางที่คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด คัดเลือกจากสถาบันการศึกษาหรือจากหน่วยงานของรัฐที่เห็นสมควร เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบแข่งขัน ทำหน้าที่ผลิตข้อสอบ ตรวจข้อสอบและประมวลผลคะแนน หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องให้แก่ อบต. และเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินการอาจมีการตั้งคณะกรรมการคณะต่างๆ เพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจนเพื่อตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน และต้องมีระบบควบคุม กระบวนการผลิตข้อสอบและเก็บรักษาข้อสอบอย่างรัดกุมเพื่อป้องกันการรั่วไหลหรือการทุจริตในการจัดสอบแข่งขัน

สืบค้นจากสำนักงานศาลปกครอง
รวบรวมโดย
งานนิติการ สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในการดำเนินการสอบแข่งขันของ อบต. ที่พิพาท แม้คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด อ. จะเห็นชอบให้ดำเนินการโดยโรงเรียน อ.อันเป็นมาตรฐานทั่วไปที่กำหนดให้สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด อ. คัดเลือกเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบแข่งขัน แม้เมื่อการดำเนินการดังกล่าวได้ กระทำโดยผู้อำนวยการโรงเรียน อ. ร่วมกับผู้อำนวยการโรงเรียนอื่นอีกจำนวนหนึ่ง อันเป็นการดำเนินการของผู้อำนวยการโรงเรียน อ. ในฐานะส่วนตัว มิใช่เป็นการดำเนินการของโรงเรียน อ. ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบในการสอบแข่งขัน การดำเนินการจัดสอบแข่งขันดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยประกาศข้างต้น

เมื่อการจัดสอบแข่งขันเป็นขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญอย่างยิ่งของการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสม เพื่อเป็นพนักงานส่วนตำบลของ อบต. ดำเนินการไม่ได้มาตรฐาน ตั้งแต่ขั้นตอนการออกข้อสอบ การตรวจข้อสอบ และการประมวลผลคะแนน โดยมีบุคคลในฐานะส่วนตัวเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด ขัดกับมาตรฐานทั่วไปที่กำหนดให้สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด อ. คัดเลือกเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบแข่งขัน อันเป็นการจัดสอบโดยทุจริตและผิดกฎหมายอย่างชัดแจ้งและร้ายแรง การที่ต่อมาคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด อ. ได้พิจารณาผลการสอบดังกล่าวและมีมติเห็นชอบให้บรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันเป็นพนักงานส่วนตำบลและนายก อบต. ได้อาศัย มติดังกล่าวมีคำสั่งแต่งตั้งพนักงานส่วนตำบล ดังนั้น ประกาศขึ้นบัญชีบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ของ อบต.พิพาท และคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผลมาจากประกาศดังกล่าว **จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะผิดพลาดอย่างชัดแจ้งและร้ายแรง โดยทางกฎหมายถือเสมือนว่าไม่มีการคำสั่งทางปกครองนั้น** นายก อบต. จึงไม่จำเป็นต้องเพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดี และไม่ต้องนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในส่วนที่ว่าด้วยการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่จะต้องคำนึงถึงหลักความเชื่อโดยสุจริตของผู้ฟ้องคดี หรือต้องมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งพนักงานส่วนตำบลภายในระยะเวลา 90 วัน นับแต่วันที่รู้ถึงเหตุที่จะเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวตามมาตรา 49 วรรคสอง ประกอบกับมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 มาใช้บังคับ แต่อย่างใด

ดังนั้น การที่นายก อบต. มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นการกระทำชอบด้วยกฎหมาย คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.356/2565 และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.34/2567 ได้วินิจฉัยไว้ในแนวทางเดียวกัน

สืบค้นจากสำนักงานศาลปกครอง
รวบรวมโดย
งานนิติการ สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแพ